

**Навчальна програма спецкурсу
“Література Греції”
для учнів 12-х класів спеціалізованих
загальноосвітніх навчальних закладів
з поглибленим вивченням
новогрецької мови**

**м. Маріуполь
Федерація грецьких товариств України**

2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Головною метою вивчення предмета „Світова література” (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας) в спеціалізованих загальноосвітніх школах з поглибленим вивченням новогрецької мови є залучення учнів до найвищих досягнень грецької та зарубіжної літератури і культури.

Мета предмета – залучення учнів до загальнолюдських духовних цінностей, виховання потреби до читання та зацікавлення художнім словом, формування естетичних смаків та вимог, високої загальної та читацької культури.

Для досягнення цієї мети необхідно розв’язати такі основні **завдання**:

- *прищеплювати* учням інтерес до світової літератури;
- *ознайомлювати* з духовними здобутками й художніми відкриттями світової літератури;
- *сприяти* перетворенню духовних цінностей, закарбованих у літературних творах, в індивідуальний досвід учнів;
- *вчити* школярів сприймати літературний твір як мистецьке явище;
- *вчити* учнів давати оцінку вчинків героїв; вчити їх на позитивному та негативному, що є у героїв творів;
- *розвивати* усне і писемне мовлення школярів, а також їхнє мислення (образне, асоціативне, логічне та ін.);
- *виховувати* в учнів толерантність до іншої точки зору, повагу до інших національних традицій;
- *виховувати* повагу до духовних скарбів людства і, зокрема, грецького народу;
- *розвивати* читацький досвід учнів, їхню читацьку культу та творчі здібності;
- *сприяти* формуванню особистості школярів, їх духовно-ціннісних орієнтацій;
- *прищеплювати* школярам вишуканий естетичний смак;
- *готувати* учнів до життєдіяльності у мультикультурному просторі.

Навчальний матеріал програми розподілено за такими рубриками:

- „Кількість годин (відведених на вивчення розділу/теми)”;
- „Зміст навчального матеріалу (конкретне змістове наповнення розділу/теми)”;
- „Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів”.

Головним об’єктом вивчення є тексти літературних творів грецьких авторів. Зміст курсу 12 класу будується на тематичній основі та передбачає читання та вивчення художніх творів. Запропонований варіант програми – результат подальшої розробки системи вивчення грецької літератури в контексті світової. Вона скерована на формування у старшокласників потреб у широких узагальненнях, у цілісному осмисленні життя та історичних доль народів та людства, в осмисленні ролі мистецтва, творчого шляху письменників, їх внеску до грецької та світової культур. Учні отримують більш широкі можливості встановлювати взаємовідносини конкретно-історичного та загальнолюдських аспектів, що дозволяє звернутися до „вічних тем”, наблизити твори минулого до сучасності, тобто підсилити морально-естетичний вплив на учнів.

Теми (одні повніше, інші – оглядово) достатньо висвітлюють картину життя й творчості письменника. Всі вони вимагають текстове вивчення художніх творів.

Підбір авторів і творів дозволяють учителям акцентувати увагу на моральних та естетичних цінностях твору. Розширенню кола читання та літературного світогляду школярів служить розділ „Для додаткового читання”.

Принцип варіативності дає вчителю право вибирати авторів і твори, а також шляхи вивчення конкретної теми.

На основі списку творів, що рекомендуються в розділі „Для додаткового читання”, проводяться відповідні бесіди.

Учителю надається право самостійно обирати розділи для вивчення значних за об’ємом творів. Однак слід пам’ятати, що художній текст, який відібраний для читання та вивчення, повинен повністю відповідати анотації програми до відповідного твору.

На всіх етапах літературної освіти повинна проводитися цілеспрямована робота з розвитку письмового та усного мовлення. При цьому слід використовувати різні види усних і письмових робіт (твори, перекази), розвивати літературну творчість учнів.

До програмних анотацій додається розділ:

- „**Рекомендована література для додаткового читання**”, що виступає ланкою, яка поєднує вивчення програмних текстів та самостійне читання учнів, а також є резервом для можливої заміни одного твору іншим (на вибір учителя).

Міжпредметні зв’язки та зіставлення певних літературних та мистецьких явищ має здійснюватися постійно; при цьому особливу увагу слід приділяти зв’язкам між новогрецькою та світовою літературами. Програми містять перелік основних вимог до знань і вмінь учнів, критерії для оцінки рівня їхнього розуміння творів, а також рекомендації щодо творів для самостійного читання.

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності школярів на уроках зарубіжної літератури загалом відповідають загальнодержавним, затвердженим Міністерством освіти і науки України (див. додаток 1). Водночас такому оцінюванню покликана сприяти рубрика „**Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів**”, в якій деталізовані конкретні вимоги до школярів за кожною програмовою темою.

У програмі визначено години:

- для програмних розділів, окремих тем і текстуального вивчення творів - 42;

Рекомендуємо години на уроки розвитку зв’язного мовлення і позакласного читання розподілити таким чином:

- для уроків повторення й узагальнення вивченого матеріалу -4;
- для уроків розвитку мовлення – 8;
- для уроків позакласного читання – 6;
- для уроків виразного читання – 4;
- для проведення тематичного оцінювання – 4.

12 клас
(70 годин, 2 із них - резервний час)

К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
2	<p>ВСТУП Новогрецька література як складова частина світової літератури. Література-скарбниця духовних надбань людства. Періодизація новогрецької літератури</p>	<p>Учень: <i>називає</i> перелік літературних творів, які вивчатимуться протягом навчального року; <i>висловлює</i> судження про роль літератури у формуванні життєвих цінностей людини (література як скарбниця духовних і естетичних багатств людства); <i>визначає</i> основні етапи розвитку новогрецької літератури.</p>
5 3 2	<p>ЛЮДИНА ТА ПРИРОДА Κοσμάς Πολίτης (1893-1974) Κοσμάς Πολίτης „Веселе селище”. «Ενα πρόσχαρο χωριό». Короткі відомості про письменника. Роль пейзажів у творі. Відношення людини до природи. Проблема ностальгії. Виховання любові до природи. Стратіс Мірвіліс (1890-1969) Στράτης Μυριβήλης „Селище Мур’я”. «Το χωριό Μουριά». Короткі відомості про письменника. Розкриття характеру людини через його ставлення до природи. Виховання бережного ставлення до навколишнього середовища.</p>	<p>Учень: <i>розповідає</i> про життя та творчість Космаса Політиса; <i>переказує</i> зміст твору, виділяючи ключові епізоди; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі, аргументуючи свою точку зору прикладами і цитатами з тексту.</p> <p>Учень: <i>розмірковує</i> як у творі розкривається характер людини через ставлення до природи; <i>переказує</i> письмово вказаний учителем фрагмент твору; <i>розмірковує</i> про необхідність бережного ставлення до природи</p>
2	<p>РЕЛІГІЯ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ Διονύσιος Σολομός (1798-1857) Διονύσιος Σολομός „Пасхальний день”. «Η ημέρα της Λαμπρής». Короткі відомості про поета. Значення творчості Соломоса. Свято воскресіння Христове в Греції.</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> творчість Соломоса як одну з вершин грецької поезії 19 ХІХ ст.; <i>виразно читає і аналізує</i> вірш „Пасхальний день”; <i>визначає</i> сутність свята Воскресіння Христового.</p>

	Проблеми самопожертвування в ім'я людства. Виховання поваги до гуманістичних цінностей.	
4	ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА У ДЗЕРКАЛІ ЛІТЕРАТУРИ Антоніс Самаракіс (1919) Αντώνης Σαμαράκης „Воєнна історія”. «Πολεμική ιστορία». Короткі відомості про письменника. Людина і війна. Розкриття жахів війни крізь призму трагедії однієї дитини. Високий антивоєнний і гуманістичний пафос твору. Виховання несприятливого відношення до будь-яких форм насильства.	Учень: <i>розповідає</i> про життя і творчість А. Самаракіса; <i>переказує</i> близько до тексту і аналізує оповідання, зокрема, пояснює сенс його назви; <i>розкриває</i> проблематику твору; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі, аргументуючи свою точку зору прикладами і цитатами з тексту.
7 3 2	ЛЮБОВ ТА ДРУЖБА. ОСМИСЛЕННЯ ЛЮДСЬКОЇ ДОЛІ ТА НАЙВИЩИХ ЦІННОСТЕЙ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ Страті Мірівіліс (1890-1969) Στράτης Μυριβήλης „Пагорб із маками”. «Ο λόφος με τις παλαρούνες». Проблеми гуманізму. Розкриття взаємостосунків між людьми на тлі природи. Символи у творі. Виховання поваги до людського життя як до найбільшої цінності. Іліас Венезіс (1905-1973) Ηλίας Βενέζης „Чайки”. «Οι γλάροι». Короткі відомості про письменника. Увага до внутрішнього світу людини, найтонших відтінків її почуттів. Проблема людської самотності. Самовизначення людини у світі. Взаємостосунки двох поколінь. Виховання поваги до людей похилого віку.	Учень: <i>переказує</i> оповідання близько до тексту і аналізує його, звертаючи увагу на розкриття гуманістичних ідей; <i>визначає</i> провідну думку твору: життя людини є найбільшою цінністю. Учень: <i>переказує</i> зміст оповідання „Чайки”, виділяючи його ключові епізоди; <i>називає</i> основні проблеми твору; <i>характеризує</i> образ головного героя твору (дідуся) в його психологічній глибині; <i>порівнює</i> пролог з епілогом, висловлюючи особисте ставлення до проблеми взаємостосунків двох поколінь.

2	<p>Йорґос Сеотокас (1906-1966) Γιώργος Θεοτοκάς „Човен”. «Н βαρκάδα». Короткі відомості про письменника. Образи-характери твору, пластичність змалювання і психологічна глибина.</p>	<p>Учень: <i>наводить</i> найвідоміші факти з біографії Й.Сеотокаса; <i>визначає</i> провідну думку твору: значення справжньої дружби в житті людини; <i>переказує</i> основний зміст твору, виділяючи його ключові моменти</p>
3	<p>ВОЙОВНИЧИЙ ДУХ ЛЮДИНИ Нікос Казандзакіс (1883-1957) Νίκος Καζαντζάκης „Свобода чи смерть”. «Ελευθερία ή θάνατος». Короткі відомості про письменника. Проблема свободи у творі. Віра письменника в здатність особистості до збереження свого „я”. Виховання в учнів почуття патріотизму.</p>	<p>Учень: <i>називає</i> основні етапи життя і творчості Н. Казандзакіса; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, що порушуються в творі, аргументуючи свою точку зору; <i>доводить</i> прикладами з тексту, що проблема свободи людської особистості є однією з головних проблем твору.</p>
2	<p>РОДИННІ СТОСУНКИ Нікос Казандзакіс (1883-1957) Νίκος Καζαντζάκης „Моя мати”. «Η μητέρα μου». Ліричний образ матері у творі. Виховання в учнів почуття поваги до жінки - матері.</p>	<p>Учень: <i>переказує</i> основний зміст твору, виділяючи його ключові моменти; <i>називає</i> провідні думки твору; <i>пояснює</i> за допомогою яких засобів автор розкриває образ жінки-матері у творі.</p>
3 2	<p>БОРОТЬБА ГРЕЦЬКОГО НАРОДУ ЗА НАЦІОНАЛЬНЕ ВИЗВОЛЕННЯ Діонісіс Соломос (1798-1857) Διονύσιος Σολομός „Гімн в честь свободи”. «Ύμνος εις την ελευθερίαν». Історія написання твору. Образ свободи у творі. Зображення любові до Греції, героїзму, мужності й ратної звитяги грецького народу в боротьбі за рідну землю. Виховання в учнів почуття патріотизму.</p>	<p>Учень: <i>розповідає</i> про значення даного твору для Греції; <i>визначає</i> ідейний зміст поезії: зображення любові до Батьківщини, героїзму та подвигу грецького народу в боротьбі за рідну землю; <i>пояснює</i> ідейний пафос твору.</p>
1	<p>Костас Ураніс (1890-1953) Κώστας Ουράνης „Окупація”. «Κατοχή». Короткі відомості про поета. Символічний образ весни у поемі. Мужність і нескореність</p>	<p>Учень: <i>розповідає</i> про історичне тло поезії (період окупації Греції німецькими загарбниками);</p>

	перед ворогом, як провідна думка поезії. Метафоричний смисл твору. Виховання в учнів почуття любові до свободи.	<i>виразне читає і аналізує</i> вірш, звертаючи увагу на художні засоби; <i>розкриває</i> сутність символічного образу весни у творі.
6 2	МІЙ РІДНИЙ КРАЙ Κοστις Παλαμάς (1859-1943) Κοστής Παλαμάς „Батьківщина! Повітря, земля”. «Πατρίδες! αέρας, γη...». Короткі відомості про поета. Образ рідного краю у творі. Виховання в учнів любові до вітчизни. Висока поетична майстерність Паламаса.	Учень: <i>визначає</i> творчість Паламаса як одну з вершин грецької поезії першої половини ХХ ст.; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, що порушуються у поезії Паламаса, аргументуючи свою точку зору цитатами з тексту; <i>виразно читає і аналізує</i> вірш К. Паламаса.
2	Сарантос Павлеас (1997) Σαράντος Παυλέας „Батьківщина”. «Πατρίδα». Короткі відомості про поета. Розкриття образу Батьківщини. Філігранність поетичної техніки, формальна довершеність вірша „Батьківщина”. Виховання в учнів любові до рідного краю.	Учень: <i>характеризує</i> Павлеаса як видатного грецького поета; <i>виразно читає і аналізує</i> вірш; <i>знаходить</i> у тексті цитати, що розкривають безмежну любов автора до Греції.
2	Алкі Кірьякіду-Несторас (1935-1988) Αλκη Κυριακίδου-Νέστορας „Ознаки місця”. «Σημάδια του τόπου». Короткі відомості про письменницю. Роль пейзажів у творі. Виховання в учнів бережного ставлення до навколишнього середовища.	Учень: <i>розповідає</i> про основні етапи життя і творчості відомої грецької письменниці; <i>відтворює</i> події твору у хронологічній послідовності; <i>розкриває</i> роль пейзажів у творі; <i>порівнює</i> відомості про пейзаж, отримані на уроках музичного та образотворчого мистецтва; <i>пише</i> твір „Моя Батьківщина” за оповіданням А. Кірьякіду-Несторас „Ознаки місця”.
3	ІЗ ПРАДАВНИХ ЧАСІВ Μαρία Ιορδανίου (1879-1989) Μαρία Ιορδανίου „Локсандра”. «Λοξάντρα». Короткі відомості про письменницю. Зображення картин побуту, звичаїв та	Учень: <i>переказує</i> уривок з роману „Локсандра”, визначений учителем; <i>наводить</i> приклади зображення панорами життя греків ХІХ ст.

	традицій греків XIX ст. Образ Локсандри у творі. Гуманістична спрямованість твору. Виховання в учнів толерантного ставлення до традицій інших народів.	(історичного колориту) в романі; <i>висловлює</i> судження про вплив реальних історичних подій та соціального статусу на долю людини; <i>порівнює</i> звичаї та традиції, зображені в романі із звичаями та традиціями греків України.
3	ЛЮДИНА ТА ЕПОХА В ЛІРИЦІ ГРЕЦЬКИХ ПОЕТІВ Й.Сеферіс (1900-1971) Γ.Σεφέρης „Три скелі”. «Τρεις βράχοι». Одіссеас Елітис (1911-1996) Οδ.Ελύτης „Сонце”. «Ο ήλιος». Янніс Рітсос (1909-1990) Γ.Ρίτσος „Три пісні”. «Τρία λιανοτράγουδα».	Учень: <i>характеризує</i> в загальних рисах розвиток грецької поезії XIX ст.; <i>висловлює</i> судження про поетичну творчість Й.Сеферіса, О.Елітиса, Я.Рітсоса, аналізує їх поезії; <i>знаходить</i> спільні елементи у творах Й.Сеферіса, О.Елітиса, Я.Рітсоса.
2	ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ЖИТТЯ Аннгелос Терзакіс (1907-1979) Αγγελος Τερζάκης „Дитина зі свічками”. «Το παιδί με τα κεράκια». Короткі відомості про письменника. Проблема взаємостосунків у соціумі. Особливості сюжету та ідеї твору. Виховувати в учнів співчутливе ставлення до страждених та нужденних.	Учень: <i>переказує</i> зміст твору; <i>висловлює</i> судження про події, зображені в творі; <i>розмірковує</i> про проблеми життєвих цінностей і пріоритетів; <i>підтверджує</i> свої думки цитатами з тексту.

1. **Діонісіс Соломос** „Пасхальний день”.
Διονύσιος Σολομός «Η ημέρα της Λαμπρής».
2. **Костис Паламас** „Будинок, в якому народився”.
Κωστής Παλαμάς «Το σπίτι που γεννήθηκα».
3. **Діонісіс Соломос** „Гімн в честь свободи”.
Διονύσιος Σολομός «Ύμνος εις την ελευθερίαν».
4. **Костис Паламас** „Батьківщина! Повітря, земля”.
Κωστής Παλαμάς «Πατρίδες! αέρας, γη...».
5. **Сарантос Павлеас** „Батьківщина”.
Σαράντος Παυλέας «Πατρίδα».

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
учнів із зарубіжної літератури**

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗНАТЬ ТА УМІНЬ УЧНІВ 12 КЛАСУ

Учні повинні знати:

- основні особливості історико-культурної доби;
- головні етапи життєвого та творчого шляху письменників;
- сюжет, система образів;
- головні чинники, проблеми духовного життя героїв;
- естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів;
- -характерні особливості стилю письменника;
- основні ознаки теоретичних понять, визначених програмою;
- тексти, рекомендовані програмою для вивчення напам'ять.

Учні повинні вміти:

- вдумливо читати і критично оцінювати художні твори;
- визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів;
- пояснювати й обговорювати внутрішній світ героя у єдності його світоглядних та ціннісних чинників, порівнювати героїв твору (або різних творів);
- аналізувати художні твори;
- виявляти авторську позицію;
- порівнювати твори, що належать до різних національно-культурних традицій (на рівнях окремих образів, сюжетів, тем, проблематики, поетики, літературно – естетичних систем);
- обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів;
- складати простий і складний план;
- готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром;
- складати план і конспект літературно – критичних статей.

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень відтворює матеріал, називаючи окремий факт.

I. Початковий	2	Учень розуміє навчальний матеріал і може відтворити фрагмент з нього окремим реченням.
I. Початковий	3	Учень розуміє навчальний матеріал і за допомогою вчителя дає відповідь у формі висловлювання.
II. Середній	4	Учень має уявлення про зміст твору і здатний переказати незначний його фрагмент.
II. Середній	5	Учень знає зміст твору, переказує окрему його частину, з допомогою вчителя знаходить приклади у тексті.
II. Середній	6	Учень знає зміст твору, здатний переказати значну його частину, з допомогою вчителя виділяє головні епізоди.
III. Достатній	7	Учень володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору, за поданим учителем зразком, наводить окремі приклади з тексту.
III. Достатній	8	Учень володіє матеріалом, під керівництвом учителя аналізує текст, виправляє допущені помилки й добирає докази на підтвердження висловленої думки.
III. Достатній	9	Учень володіє матеріалом та навичками аналізу літературного твору, добирає аргументи на підтвердження висловленої думки.
IV. Високий	10	Учень володіє матеріалом та навичками аналізу літературного твору, систематизує набуті знання, знаходить і виправляє допущені помилки.
IV. Високий	11	Учень володіє матеріалом, вміннями та навичками аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює літературні явища.
IV. Високий	12	Учень вільно володіє матеріалом та навичками аналізу художнього твору, творчо розв'язує різноманітні навчальні завдання.

Основною структурною одиницею кожного навчального предмета є тема, передбачена навчальною програмою.

Під час тематичного оцінювання кількість балів, яку отримує учень, має визначити рівень опанування ним кожної конкретної теми.

Тематичне оцінювання є обов'язковим, і результати його проведення фіксуються в журналі в окремій колонці.

Тематичну атестацію у процесі вивчення літератури краще проводити за певними блоками (розділами) курсу, зважаючи на те, що на вивчення більшості літературних творів визначено невелику кількість годин.

Підсумкове оцінювання проводиться наприкінці семестру та навчального року. Підсумкова оцінка за семестр визначається результатами тематичного оцінювання.

Рекомендована література для додаткового читання для учнів

1. **Орестис Алексакіс „Все, що ми не дізналися про собак”**
Ορέστης Αλεξάκης «Όσα δε μάθαμε ποτέ για τα σκυλιά».
2. **Дімітріс Петсетідіс „Канарейка”**
Δημήτρης Πετσετίδης «Το κανάρι»
3. **Оскар Уайльд „Гігант із жорстким серцем”**
Όσκαρ Ουάιλντ «Ο σκληρόκαρδος γίγαντας»
4. **Ангелос Сікельянос „Супротив”**
Άγγελος Συκελιανός «Η Αντίσταση»
5. **Α. Де Сент-Екзюпері „Маленький принц”**
Α. ντε Σανт-Εξυπερύ «Ο μικρός πρίγκιπας»
6. **Ганс Християн Андерсен „Дівчина з сірниками”**
Χάνς Κρίστιαν Άντερσεν «Το κορίτσι με τα σπίρτα»
7. **Фотіс Кондоглу „Древні люди Сходу”**
Φώτης Κόντογλου «Αρχαίοι άνθρωποι της Ανατολής»
8. **Ернест Хемінгуей „Старий і море”**
Έρνεστ Χέμινγουει «Ο γέρος και η θάλασσα»
9. **Дідо Сотиріу „Мій будинок”**
Διδώ Σωτηρίου «Το σπίτι μου»
10. **Ліліка Наку „Нічні відвідування”**
Λιλίκα Νάκου «Νυχτερινές επισκέψεις»
11. **Дімітріос Камбуроглу „Вірон в полонених Афінах”**
Δημήτριος Καμπούρογλου «Ο Βύρων στην σκλαβωμένη Αθήνα»
11. **Герасімос Маркорас „З клятви”**
Γεράσιμος Μαρκорάς «Από τον Όρκο»
12. **Павлос Нірванас „Старі Афіни”**
Πάυλος Νιρβάνας «Η παλιά Αθήνα»
13. **Павлос Палеологос „Недільний сніданок на Керкірі”**
Πάυλος Παλαιολόγος «Πρωινό Κυριακής στην Κέρκυρα»

Рекомендована література для учителів

- 1. Н. Грігор'ядіс, Д. Карвеліс, Х. Мільйоніс, К. Баласкас**
Тексти новогрецької літератури. 1 Гімназія. – Афіни, 2003
Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Δ. ΚΑΡΒΕΛΗΣ, Χ. ΜΗΛΙΩΝΗΣ, Κ. ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ
Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Α΄ Γυμνασείου. – ΑΘΗΝΑ, 2003
- 2. Н. Грігор'ядіс, Д. Карвеліс, Х. Мільйоніс, К. Баласкас**
Тексти новогрецької літератури. 2 Гімназія. – Афіни, 2003
Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Δ. ΚΑΡΒΕΛΗΣ, Χ. ΜΗΛΙΩΝΗΣ, Κ. ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ
Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Β΄ Γυμνασείου. – ΑΘΗΝΑ, 2003
- 3. Н. Грігор'ядіс, Д. Карвеліс, Х. Мільйоніс, К. Баласкас**
Тексти новогрецької літератури. 3 Гімназія. – Афіни, 1988
Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Δ. ΚΑΡΒΕΛΗΣ, Χ. ΜΗΛΙΩΝΗΣ, Κ. ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ
Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Γ΄ Γυμνασείου. – ΑΘΗΝΑ, 1988
- 4. Н. Грігор'ядіс, Д. Карвеліс, Х. Мільйоніс, К. Баласкас**
Тексти новогрецької літератури. 1 Ліцей. – Афіни, 1990
Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Δ. ΚΑΡΒΕΛΗΣ, Χ. ΜΗΛΙΩΝΗΣ, Κ. ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ
Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Α΄ Λυκείου. – ΑΘΗΝΑ, 1990